

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Vzdělávací program

RESTART – Efektivní využití ICT na 1. stupni ZŠ

Akreditace – MSMT 27309/2012-25-495 platí do 9.7.2015

Anotace

Absolvent kurzu získá potřebné informace o nabídce a trendech v ICT úměrných žákům věkové kategorie do 11 let. Obsah kurzu představí ICT jako nástroj učitele např. pro tvorbu metodických materiálů, ICT jako nástroj žáka např. pro kompenzaci vad a poruch učení. Absolvent získá dovednosti, jak vyhledávat další informační zdroje k této problematice. Osvojí si metodiku, návody, organizaci výuky se začleněním ICT.

Cílová skupina

Pedagogičtí pracovníci škol

Vzdělávací cíl

Cílem kurzu je seznámit pedagogy s využitím základních počítačových dovedností k vytvoření vlastních příprav pro využití ICT při výuce žáků, s využíváním programů na odstraňování poruch učení, získat zdroje informací k problematice ICT, pro žáky věkové kategorie, se kterou denně pracují a naučit se, jak získávat zpětnou vazbu od svých žáků.

Absolvent vzdělávacího programu:

- se poučí o možnostech nebezpečí plynoucí z využívání počítačové techniky a hygienických návycích v odlišných podmínkách různých typů škol;
- využívá stávající vybavení školy pro vytvoření vlastního plánu a příprav pro smysluplné využití ICT ve vyučování;
- vybírá si vhodné ICT nástroje pro tvorbu výukových materiálů;
- umí vyhledávat další informační zdroje k této problematice;
- získá motivaci pro další prohlubování svých znalostí v této oblasti;
- seznámí se s využitím konkrétních ICT nástrojů v hodinách ve své vzdělávací oblasti;
- využívá ICT, např. pro práci se žáky s SVP, k projektové činnosti se skupinou.

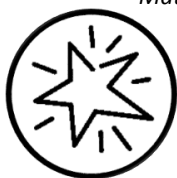
Vyhodnocení akce

Účastníci kurzu diskutují pod vedením lektora možnost začlenění jednotlivých ICT nástrojů do výuky, kriticky hodnotí jejich edukační dopad. Účastníci zpracují úkol a vyplní evaluační dotazník.

Technické zabezpečení akce

Lektor bude mít k dispozici dataprojektor nebo projekční dotykovou obrazovku, připojení k internetu, PC učebnu s učitelským NTB/PC a NTB/PC dle počtu účastníků. Učebna může být variantně vybavena interaktivní tabulí, sadou hlasovacích zařízení apod.

*Materiál je publikován pod licencí Creative Commons - Uveďte autora-Neužívejte komerčně-Nezasahujte do díla 3.0 Česko
Výukový materiál pro projekt RESTART, reg. č. CZ.1.07/1.3.00/51.0004*

Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum Nový Jičín,
příspěvková organizace, Štefánikova 7/826, 741 11 Nový Jičín, IČO 62330403, DIČ CZ62330403

Metodické poznámky k programu

Po absolvování kurzu by měl pedagog získat schopnosti pro tvořivé využívání základních počítačových dovedností a existujících programů k vytvoření vlastních příprav pro smysluplné využití ICT při výuce žáků věkové kategorie do 11 let.

Forma – prezenční - pracovní dílna, hodinová dotace 20 h (16 h prezenčně + 4 h e-learning).

Přehled témat prezenční části výuky (16 h)

1. blok - Počítač - nástroj v práci učitele - 4 h

- zázemí a všestrannost v používání ICT (text, tabulky, prezentace, grafika, aj.)
- agenda spojená s prací učitele

Seznámení s náplní kurzu

1. blok - Počítač - nástroj v práci učitele - 4 h
 - zázemí a všestrannost v používání ICT (text, tabulky, prezentace, grafika, aj.)
 - openové spojení s prací učitele
 - komunikace i rodící a vnímání svátek (elektronická pošta, www stránky pro pedagogy, projekty, výukové systémy, trendy, recenze aj.)
2. blok - Počítač - nástroj žáka - 4 h
 - počítač - nástroj žáka pro lepší výslednosti učiva
 - výukové programy - vyhledávání a testování možností, využití a srovnání klasických výukových programů pro věkovou kategorii žáků do 12 let (nabídka hotových programů od různých výrobců)
 - počítač - zdroj nebezpečí - zabezpečení a psychologické problémy jako důsledk nevhodného používání počítačů, problémy s nevhodným obsahem a s motivací žáků žáků
3. blok - Počítač - nástroj k tvorbě vlastních příprav a metodika výuky - 4 h
 - doporučená metodika a postupy, jak využít vlastní přípravu a metody do výukových hodin
 - všeobecné vzdělávacích předmětů i využitím běžného zákládneho kancelářského a grafického SW pro přímé zapojení žáka a podporou využívání ICT ve vyučovacích hodinách
4. blok - Počítač - nástroj kompenzace vad a poruch učení - 4 h
 - začlenění programů na odstraňování poruch učení do práce učitele
 - e-learningová část - 4 h
 - je tvorbou sadami výukových materiálů k jednotlivým kapitolám doplněných kontrolními otázkami a krátkými ověřovacími úlohami
 - přípravou na výuku, její ověření ve výuce
 - vypracování závěrečného úkolu a podkladů k prezentaci své práce.

Účastníci jsou předem informováni ve vstupní informaci před kurzem o požadavku, aby měli řízení přístup, který bude umožňovat přihlášení do Office 365 a Google – tento požadavek účastník zpravidla předává správci školní sítě. Na kurz přichází s účtem Microsoft a Google.

Pro získání účtu Microsoft jsou účastníkům nabídnuty 3 možnosti:

- připojení k existujícímu účtu Microsoft např. z jiné služby Microsoft - Xbox, Hotmail, Outlook.com, Skype; kde účet Microsoft je e-mailová adresa sloužící pro přihlášení k uvedeným službám
- registrace nového účtu Microsoft pomocí nejčastěji používané e-mailové adresy např. Gmail.
- získání nové e-mailové adresy umožňuje např. @outlook.com, @outlook.cz, @hotmail.com.

Pro získání účtu Google jsou účastníkům nabídnuty 2 možnosti:

- registrace nového účtu Google, přihlašování pomocí e-mailové adresy gmail.com
- registrace nového účtu Google, přihlašování pomocí v současné době používané e-mailové adresy @mojedomena.cz, @domenaskoly.cz apod.

1. Počítač - nástroj v práci učitele

Ozázemí a všestrannost v používání ICT (text, tabulky, prezentace, grafika, aj.)
Oagenda spojená s prací učitele

Lektor zahájí tuto část výkladu s uvedením standardních desktopových kancelářských aplikací, které se v českých školách typicky vyskytují Microsoft Office a Libre Office a zjišťuje u účastníků, kterou z nich využívají pro svou práci. Následně se účastníci ve stručném vstupu seznámí s prostředím obou řešení a jsou lektorem vedeni ke zhodnocení významné podobnosti ovládnutí a nabídky funkcionalit. U Microsoft Office upozorňuje lektor na nutnost nákupu licence. Lektor dává k dispozici nástroje, které jsou pro práci poskytovány Microsoft zdarma a mohou také dobře sloužit pro méně složitou práci na počítači:

- Aplikace Malování umožňuje jednoduché kreslení, vybarvování, úpravy obrázků vytvořených v běžných grafických editorech (PNG, JPG, BMP, GIF) a např. přidat texty a popisy do existujících obrázků.
- Aplikace Poznámkový blok má význam zejména pro přípravu čistě textových souborů, např. editace CSV souboru pro vložení do školní matriky apod.
- Aplikace Výstřižky umožní účastníkům vytvořit snímek předem určené části obrazovky (volný tvar, obdélník, okno, celoobrazovkový) a využít např. při tvorbě návodu pro žáky.
- Aplikace Kalkulačka je užitečný nástroj napříč vzdělávacími oblastmi, nabízí režim standardní, vědecká a převod jednotek.
- Aplikace Rychlé poznámky slouží jako „lepítka“ na obrazovce a účastník si může vyzkoušet, že se zobrazí na stejném místě i po restartu počítače.
- Aplikace Záznam zvuku umožňuje rychlé vytváření zvukových komentářů ukládaných ve formátu WMA. Takto lze např. připravit komentář do prezentace, k videu a následně oba zdroje propojit.

Lektor v této části funguje jako poradce, je k dispozici pro individuální dotazy účastníků, doporučuje vhodné formáty, typy souborů, radí s aplikováním do výuky apod.

1. Počítač - nástroj v práci učitele

Opříprava na výuku podpořená ICT a využitím online zdrojů

Z výčtu možných zdrojů lektor účastníkům uvede 4 významné portály, ze kterých mohou čerpat hotové výukové materiály. Portál komerční organizace www.dumy.cz, na kterém je soustředěno víc než 100 tis. materiálů různého charakteru. Vkládané materiály zde dostávají hodnocení odborníka a veřejnosti. Jejich třídění je dle stupně vzdělávání, dle typu, dle operačního systému. Účastníci si vyzkouší vyhledávání pomocí fulltextu. V závěru je lektor upozorní ještě na možnost využití eKnih, které jsou zde také k dispozici. Z pohledu ČR se jedná asi o nejobsáhlejší databázi digitálních učebních materiálů.

Další portál je v gesci MŠMT, shromažďuje výstupy Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost. Účastníci si opět vyzkoušejí vyhledávání dle zaměření, tématu, druhu produktu, hodnocení uživateli. Lektor závěrem upozorní na licenci CC, pod kterou jsou výstupy OPVK publikovány.

Z hlediska validity zdrojů jsou jim doporučeny materiály publikované na dum.rvp.cz, které procházejí jistou mírou ověření informací (na portálu se počet materiálů blíží 10 tis.). Následně jsou na portálu podrobeny veřejné diskusi a připomínkám, autoři tak mohou neprodleně provést úpravy či doplnění informací. Prohledávání materiálů už vyžaduje jistou trpělivost, účastníci si zvolí ze struktury RVP, následně vzdělávací oblast, tematický okru a nakonec očekávaný výstup. Následně si zobrazí výsledek (pokud vyhovuje požadavku). Lektor komentuje výsledky hledání (typ souboru je zpravidla text, tabulka, prezentace), upozorní na možnost filtrovat navíc materiály pro žáky s SVP.

Lektor účastníkům ještě představuje www.veskole.cz, kde se soustřeďují výukové materiály pro interaktivní tabule, zejména SmartBoard (v současné době obsahuje cca 30 tis. takových materiálů, také videa a články k využití ICT ve výuce). Pro vyhledávání zde účastníci vyzkoušejí filtrování podle stupně vzdělávání, předmětu, typu souboru nebo části názvu. Validita vkládaných materiálů je garantována jejich autory.

- komunikace s rodiči a vnějším světem (elektronická pošta, www stránky pro pedagogy, projekty, výukové systémy, trendy, recenze aj.).

1. Počítač - nástroj v práci učitele

Okomunikace s rodiči a vnějším světem
(elektronická pošta, www stránky pro
pedagogy, projekty, výukové systémy, trendy,
recenze aj.)

Nyní lektor provede anketu mezi účastníky a zjišťuje, jakým způsobem jednotlivé školy řeší komunikaci ve sboru a např. s rodiči žáků. Následuje představení komunikačních služeb dvou různých firem, obojí jsou školám poskytovány zdarma.

Microsoft Office 365 Education – zde si za pomoci lektora účastníci vyzkouší aplikace:

- Pošta (uvést výhodu přístupu ze školy i z domu, lze využít na mobilním zařízení, službu je možné synchronizovat s Outlook lokální instalací v počítači, obsahuje filtrování spamu a virů)

- Možné aktivity pro účastníky - odeslání nového mailu, výběr adresáta nebo skupiny adresátů, k mailu připojí přílohu (např. formát PDF), upraví si vkládaný podpis, odpovídání na mailovou korespondenci, sledování vytváření vláken v komunikaci, třídění mailů do kategorií.
- Kalendář událostí a schůzek (možnost přístupu ze školy i z domu, lze využít na mobilním zařízení, službu, plánování schůzek lze vč. odesláním pozvánky)
 - Možné aktivity pro účastníky - vytvoření nového kalendáře, sdílení tohoto kalendáře, zadání události, pozvání ostatních účastníků kurzu na schůzku.
- Skype je účastníkům předveden jako komunikační nástroj pro online komunikaci školy/třídy.
 - Možné aktivity pro účastníky – vytvoření online schůzky, vytvářet záznam přenosu do videoarchivu, zobrazení chatu v Skype s přehledem, kdo je online u počítače nebo dostupný pomocí chytrého telefonu.

Pro srovnání jsou tyto služby představeny v prostředí Google Apps for Education. Účastníkům jsou postupně spuštěny služby a vyzkouší si:

- Gmail (uvést výhodu přístupu ze školy i z domu, lze využít na mobilním zařízení, službu je možné synchronizovat s Outlook, obsahuje filtrování spamu a virů, školní administrátor může určovat, s kým mohou uživatelé (zde ve smyslu žáci) komunikovat prostřednictvím e-mailu)
 - Možné aktivity pro účastníky - nácvik odeslání nového mailu, výběr adresáta nebo skupiny adresátů, k mailu připojí přílohu (např. formát PDF), upraví si vkládaný podpis, odpovídají na mailovou korespondenci, sledují vytváření vláken v komunikaci, maily štítkují.
- Kalendář Google (možnost přístupu ze školy i z domu, lze využít na mobilním zařízení, službu, plánování schůzek lze vč. odesláním pozvánky, zobrazit je možné několik vrstev kalendářů pro sladění pracovních a osobních činností, lze nastavit oprávnění přístupu do svého kalendáře, lze publikovat např. na webu školy)
 - Možné aktivity pro účastníky - vytvoření nového kalendáře, sdílení tohoto kalendáře, zadání události, pozvání ostatních účastníků kurzu na schůzku.
- Google Hangouts je účastníkům předveden jako komunikační nástroj pro online komunikaci školy/třídy, jde o snadný způsob komunikace vč. přenosu obrazu, uvést výhodu přístupu ze školy i z domu, lze využít na mobilním zařízení, do 15 účastníků lze vytvářet záznam hovoru do videoarchivu, při zobrazení chatu v Gmailu je zobrazeno, kdo je online u počítače nebo dostupný pomocí chytrého telefonu).
 - Možné aktivity pro účastníky - využití služby k online konzultaci, popřípadě pro další spolupráci skupiny při řešení problému apod.

Lektor motivuje účastníky k využití služby Skype resp. Google Hangouts k online konzultaci při zpracování úkolu, popřípadě pro další spolupráci skupiny při řešení problému apod.

Služby Google ještě lektor doplní ukázkou Google Classroom jako novou alternativu prostředí LMS pro školu. Lektor využije cvičné prostředí KVIC a s účastníky projde konkrétní ukázky.

- Google Classroom (omezení služby pouze pro Google Apps pro vzdělávání, obsahuje bezplatnou sadu obsahující Gmail, Dokumenty a Disk, umožňuje přehlednou správu prací žáků a žáci mohou na stránce Úkoly sledovat, co se má kdy odevzdat, učitelé mohou poskytovat zpětnou vazbu a úkoly hodnotit).

Ve cvičném prostředí Google Classroom lektor zadá účastníkům cvičný úkol, dle pokynů je úkol účastníky zpracován a lektor jim poskytne zpětnou vazbu. Zpětnou vazbu účastníci sledují na stránce Úkoly. Lektor postupně předává roli učitele dalším účastníkům, každý z nich si takto vyzkouší základní schéma – zadání úkolu vč. doplňujících odkazů a informací – kontrola odevzdané práce – poskytnutí zpětné vazby - nabídka nástroje pro zlepšení (analogicky k modelu PDCA viz také <https://cs.wikipedia.org/wiki/PDCA>). Tato část kurzu je jedna ze stěžejních činností, při které účastníci pochopí edukační dopad použití tohoto nástroje ve své výuce.

2. blok - Počítač – nástroj žáka - 4 h

počítač – nástroj žáka pro lepší zvládnutí učiva

2. Počítač – nástroj žáka

Opočítač – nástroj žáka pro lepší zvládnutí učiva
Oindividuální přístup, vlastní pracovní tempo

Jako jeden z možných nástrojů individualizace prezentuje lektor účastníkům iPad. Zejména pro žáky, kterým může pomoci kompenzovat SVP. Přečte část článku „Z ústavu do školy, do života“ <http://www.inkluzivni-vzdelavani/clanek-524/z-ustavu-do-skoly-do-zivota> Po motivačním úvodu pokračuje s účastníky prohlídkou portálu Inspirace nejen na aplikace projekt iSen - <http://www.i-sen.cz/aplikace-nereg> Jednotlivé aplikace jsou zde tříděny (např. dle rozvoje dovednosti) a popsány. Pro jejich využití doporučí lektor účastníkům registraci na portál. Jako další významný zdroj pro tuto oblast je účastníkům představen web http://www.ipadvevyuce.cz/?page_id=813, kde je přehled aplikací vhodných pro základní školu speciální, aplikace jsou tříděny dle VO.

Další ukázkou technologií určených pro individualizaci uvede lektor informaci o ZŠ a MŠ Březová s ukázkou jejich webu <http://zsbrezova.eu/>, Twitteru <https://twitter.com/skbrezova> a FB stránky <https://www.facebook.com/zsbrezova> Na těchto náhledech vyjmenovává sw podporu individuálního přístupu školy k žákům.

Z LMS lektor uvede Moodle 2.x, zde využije prostředí KVIC <http://moodle2.kvic.cz>, dále připomene Google Classroom, kterou s účastníky procházeli v minulé části kurzu.

Na základě představených nástrojů diskutuje s účastníky jaké jsou výhody ICT v individuálním přístupu (dostupné kdekoli a kdykoli, spojení s člověkem, který nemá možnost být fyzicky přítomen, jeho zapojení do spolupráce skupiny) a nevýhody (neosobní komunikace, nezbytnost internetu, závislost na technologiích).

výukové programy - vyhledávání a testování možností, využití a zařazení klasických výukových programů pro věkovou kategorii žáků do 12 let (nabídka hotových programů od různých výrobců).

2. Počítač – nástroj žáka

Ovýchovné programy - vyhledávání a testování možností, využití a zařazení klasických výukových programů pro věkovou kategorii žáků do 12 let (nabídka hotových programů od různých výrobců)

Lektor příkladově uvádí weby dodavatelů výukového sw a účastníci seznam doplní dalšími:

- Akční čeština <http://www.ucimehrou.cz/>
- Alík dětský internet <http://alik.idnes.cz/>
- Dětské stránky <http://www.detskestranky.cz/>
- Terasoft <http://www.terasoft.cz/>
- Silcom <http://www.silcom-multimedia.cz/>
- BSP multimédia <http://www.dkmm.cz/>
- Langmaster <http://www.langmaster.cz/lmcom/com/web/cs-cz/pages/online-jazykova-skola-zdarma.aspx>
- Pachner <http://pachner.cz/vyukove-programy-95k>
- Matik <http://www.matik.cz/index2.html>

U jednotlivých webů diskutuje skupina, kdo má jakou zkušenost s konkrétní aplikací pro 1. stupeň ZŠ.

počítač – zdroj nebezpečí

- upozornění na zdravotní a psychické problémy, které mohou vzniknout při nevhodném používání počítačů

2. Počítač – nástroj žáka

Opočítač jako zdroj nebezpečí
Ozdravní a psychické problémy jako důsledek
nevhodného používání počítačů

Lektor tuto část uvede výčtem legislativy k tématu hygienických norem ve škole, zde lektor uvede Vyhlášku č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, legislativu v této oblasti doplňuje MP MŠMT. Jako důležité jsou účastníkům uvedeny pojmy fyzická, osobní resp. psychická hygiena při práci na počítači.

Fyzická hygiena se skládá z několika oblastí. Vychází z velikosti a ergonomie pracovního místa žáka. Toto upravuje Vyhláška č. 410/2005 Sb. novelizována Vyhláškou č. 343/2009 Sb., zde se stanoví plocha na žáka pro speciální a počítačové učebny, laboratoře na 2,00 m². Přílohou vyhlášky je popis uspořádání pracovního místa (jako výška stolu apod.), osvětlení místnosti a provedení podlah. Pro účastníky jsou tyto informace podávány zejména v souvislosti s případnou přestavbou počítačové učebny či budováním nové počítačové učebny. Osvětlení učebny sledují kontroly hygienické stanice. Účastníkům shrnout, že pro počítačové učebny je vhodné zajistit:

- nepřímé osvětlení (odraz světla od ploch stropu a stěn)
- rovnoměrné osvětlení
- strop a stěny učebny polomatný nebo matný nátěr.

Lektor ve skupině s účastníky diskutuje rizika spojená s prací na počítači z hlediska psychiky. Zaměřují se na skupinu jak pracovníků školy, tak na žáky. Postupně vytipují tyto oblasti:

- opakování stejných činností způsobuje únavu a apatii.
- změny na monitoru se objevují okamžitě, nervová soustava není schopna reagovat
- neustálé udržování pozornosti vede k příznakům únavy
- u žáků dále vyvolává obtíže při přemýšlení, nervozitu, pocit úzkosti, sklon k zapomnětlivosti.

Příčinou stresu je abstraktní charakter práce s počítačem. Kde se operuje symbolickými představami věcí, s jejich abstraktním zobrazením, což vyvolává pocit odcizení. Často se u žáků stírá schopnost rozlišení reality a virtuálního světa („bojovník má 10 životů“ apod.).

Psychohygiena vyžaduje spolupráci školy a rodiny, účastníci si vyměňují své zkušenosti, jak pracují se žáky ve smyslu efektivního používání ICT a kompenzaci času stráveného u počítače jinými aktivitami. Jako pěkná řešení lektor uvádí např. využití ICT ve spojení s pohybem nebo činnostmi v exteriéru:

- mapování objektů pomocí GPS a výuka např. zeměpisu
- experimentální měření v přírodě
- digitální fotografie historických objektů ve městě
- návštěva pracoviště vybaveného měřicími soustavami apod.

V závěru tohoto tématu může lektor účastníkům doporučit k diskusi mírně kontroverzní článek <http://protiproud.parlamentnilisty.cz/zdravi/1946-digitalni-demence-metla-dnesni-doby-zakrnely-mozek-rozklad-osobnosti-emocni-poruchy-duchovni-zivot-v-troskach-trpime-skoro-vsichni-jak-vykrocit-z-neviditelných-sten-vezení-desatero-pro-zdravy-zivot.htm> kde je vyjmenováno 10 zásad, jak se lze bránit digitální demenci.

počítač – zdroj nebezpečí

- problémy s nevhodným obsahem a s možností zneužití žáků

2. Počítač – nástroj žáka

Opočítač jako zdroj nebezpečí
Problémy s nevhodným obsahem

Lektor uvede toto téma průzkumem ve skupině účastníků, kdy se ptá, kdo z nich má účet na některé sociální síti, zda na této síti spolupracují se svými žáky. Jako přehled nejvíce využívaných uvede:

- Facebook
- Lide.cz
- Spoluzaci.cz
- Libimseti.cz
- ASK.fm
- Snapchat
- Instagram
- Pinterest
- WhatsApp

Je důležité akceptovat skutečnost, že téměř všichni žáci účastníků mají účet na některé sociální síti. Proto by účastníci měli vědět, jak žáky naučit bezpečnému chování v tomto prostředí. Mohou porovnat vlastní zkušenost mezi účastníky kurzu, jak k tématu ve výuce přistupují. Ve výuce je doporučeno provést průzkum a sdílet zkušenosti žáků. Pro tento účel může využít celou řadu nástrojů, např.:

- <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/socialni-siti>
- <https://www.youtube.com/watch?v=3QncEyELmTo>
- <http://www.saferinternet.cz/>
- <http://www.bezpecne-online.cz/projekt-bezpecne-online/slovník.html>
- <http://www.jaknainternet.cz/page/1185/rizika-socialnich-siti/>

Účastníci jsou upozorněni také na trestní odpovědnost, která z některých úkonů na sociální síti může vyplynout – publikování fotografií nezletilých, publikování fotografií bez souhlasu, publikování choulostivých snímků nebo videa dětí. Z legislativního rámce je tedy nutné upozornit na porušování Zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů a zákon č. 181/2014 Sb. o kybernetické bezpečnosti.

Účastníci jsou seznámeni s pěknou formou zpracování tématu pro žáky, např. komiksy pro žáky o publikování fotografií <http://www.bezpecnyinternet.cz/deti/komiksove-pribehy/komiks-zmatky-a>

[nehody.aspx](http://www.bezpecnyinternet.cz/zacatecnik/socialni-site/default.aspx) nebo vysvětlení pro žáka co jsou sociální sítě
<http://www.bezpecnyinternet.cz/zacatecnik/socialni-site/default.aspx>

Lektor následně představí softwarové řešení, tj. zejména se účastníci seznámí se službou blokování nevhodného obsahu <http://www.i-bezpecne.cz/>, dále s omezením obsahu, který mohou děti prohlížet na webu <http://windows.microsoft.com/cs-cz/windows-vista/limit-the-content-that-children-can-view-on-the-web> pomocí „rodičovské kontroly“ v OS Windows. Toto si prakticky vyzkoušejí a provedou nastavení na jednotlivých počítačích v následujících krocích (postup zapnutí pro standardní uživatelský účet):

- Tlačítko Start, příkaz Ovládací panely - Uživatelské účty a zabezpečení rodiny - Nastavit rodičovskou kontrolu pro všechny uživatele.
- Systém vyzve k zadání nebo potvrzení hesla správce, toto zadejte.
- Zvolte nebo Vytvořit nový uživatelský účet pro tuto kontrolu.
- Rodičovská kontrola - zvolit Zapnuto, vynutit aktuální nastavení.
- Následně lze u uživatelského účtu dítěte upravit co chcete kontrolovat:
 - o Časové limity
 - o Hry
 - o Povolení a blokování programů.

Účastníci postupně vyjmenují, co vše spadá z jejich pohledu pod pojem softwarového zabezpečení počítače, lektor jejich poznatky průběžně zaznamená a komentuje. Zpravidla se objevují pojmy:

- Antivirová ochrana
- Aktualizace systému a programů
- Uživatelské účty a nastavení hesla
- Odstranění škodlivého softwaru
- Spyware
- Zabezpečení bezdrátového připojení
- Nastavení brány Windows Firewall.

Následně představí lektor účastníkům web <http://www.bezpecnyinternet.cz/zacatecnik/zabezpeceni-pocitace/default.aspx>, kde jsou k tématu uvedeny další možnosti.

2. Počítač – nástroj žáka

Opočítač jako zdroj nebezpečí
Oproblémy s možností zneužití žáků (trestní odpovědnost, porušování AZ)

Jako velké riziko je účastníkům předloženo nedodržování AZ ve škole a to vč. možných finančních sankcí. Pro dobré pochopení je vhodné uvést jako příklad videa z právnické fakulty publikované na <http://is.muni.cz/do/1499/el/seminare/index.html>

S účastníky je probrán výčet u majetkových práv – „Právo dílo užit“ a doba trvání majetkových práv. Detailně je účastníkům představena část zákona věnovanou § 30 „Volná užití a zákonné licence“ a v čem úloha edukace školy vůči „běžnému použití“ žáky a učiteli mimo školu.

Volné užití je možné, pokud je pro:

- osobní potřebu (zdůraznit, že toto neplatí např. pro pořízení záznamu audiovizuálního díla při jeho provozování ze záznamu nebo jeho přenosu)
- dočasné vyrobění kopie autorského díla při předvádění počítače apod. zákazníkovi při prodeji
- kopírování tiskového díla (s výjimkou partitury hudebního díla) v copycentru apod.

Účastníkům je představen další informační zdroj - Vybrané otázky autorského práva pro potřeby škol http://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/11387/vybrane_otazky_autorskeho_prava_pro_potreby skol.pdf

Kontrolními otázkami lektora je ověřeno u účastníků rozlišení situací, kdy se jedná o volné užití díla ve škole. V této fázi výkladu je vhodné představit licenci, která umožňuje bezplatné využití díla pod licencí Creative Commons s licenčními prvky (charakteristické prvky této licence stanovil poskytovatel a jsou vyjádřeny v jejím označení, např.: „Uveďte autora“, „Neužívejte komerčně“ a „Zachovejte licenci“).

Na příkladu portálu autori.rvp.cz seznamuje lektor účastníky se způsobem bibliografických citací děl (tištěná média, elektronické dokumenty). A ověří zvládnutí konstrukce citace a provede nácvik použití nástrojů pro tvorbu citací (MS Word – „Vložit citaci“, www.citace.com). Tuto dovednost by měli účastníci systematicky aplikovat do své výuky.

3. blok - Počítač – nástroj k tvorbě vlastních příprav a metodika výuky - 4 h

- doporučená metodika a postupy, jak vytvořit vlastní přípravy a materiály do výukových hodin všeobecně vzdělávacích předmětů s využitím základního kancelářského a grafického SW pro přímé zapojení žáků s podporou využívání ICT ve vyučovacích hodinách.

3. Počítač – nástroj k tvorbě vlastních příprav a metodika výuky

Odoporučená metodika a postupy, jak vytvořit vlastní přípravy a materiály do výukových hodin všeobecně vzdělávacích předmětů s využitím základního kancelářského a grafického SW pro přímé zapojení žáků s podporou využívání ICT ve vyučovacích hodinách

Lektor se zde vrací k v úvodu prezentovaným nástrojům Microsoft Office a Libre Office. Doplnuje o desktopovou aplikaci Hot Potatoes (např. pro tvorbu kvízů). Pro mixování výukových materiálů (tvorbu) doporučuje prostředí OneNote s následnou možností online sdílení žákům. Více o této

aplikaci si účastníci zjistí na <http://www.zive.cz/clanky/onenote-neni-jen-hloupý-zapisnik-jak-ho-lze-vyuzit/sc-3-a-172962/> a <https://www.onenote.com/?omkt=cs-CZ>

Samostatnou pozornost věnuje lektor práci v Microsoft PowerPoint. Tento prezentační nástroj patří mezi českými učiteli k ICT standardu, proto si zopakují základní zásady pro tvorbu prezentací:

- dobrý kontrast mezi pozadím a písmem
- max. 8 řádků na snímek, psát hesla
- vkládat obrázky, fotografie, symboly
- jednoduchost a přehlednost
- animace pouze, pokud je prezentace interaktivní

Více viz také videokurzy zdarma na http://www.virtualnikolega.cz/det/prezentuji-se-v-prezentaci?gclid=CjwKEAiAjfq2BRDpmdHmssaW5xsSjABToP4ldpaxLpkfLZZ8gCFbIPV7D6e_N3WR25iriQPIFW0_LBoCOx7w_wcB#lekce

Nově lze do PowerPoint doinstalovat zdarma Office Mix, lektor předvede největší výhody jeho použití v prezentaci:

- záznam dění na obrazovce (návody, postupy, řešení)
- vytváření kvízů.

Vyzkoušení tohoto doplňku viz také <http://blogs.technet.com/b/skolstvi/archive/2015/03/23/dva-pohledy-na-office-mix.aspx> nechá lektor na vlastním zájmu a aktivitě účastníků v e-learningové části kurzu a posouvá téma tvorby do oblasti online nástrojů.

3. Počítač – nástroj k tvorbě vlastních příprav a metodika výuky

Odporučená metodika a postupy, jak vytvořit vlastní přípravy a materiály do výukových hodin všeobecně vzdělávacích předmětů s využitím online kancelářského SW pro přímé zapojení žáků s podporou využívání ICT ve vyučovacích hodinách

Lektor navazuje na práci v prostředí Office 365 z úvodní části kurzu představením aplikace Office Online pro tvorbu dokumentů, tabulek, prezentací. Lektor provede rychlou ukázkou (vhodné je vytvořit online dokument a sdílet revize od účastníků kurzu). V této části kurzu využije lektor uživatelské účty účastníků a pokračují společně:

- Office Online zahrnuje generování souborů typu dokument, tabulka, prezentace, sdílený poznámkový blok...
 - o Možné aktivity pro účastníky - tvorba různých typů souborů, vyzkoušet množství nástrojů, které v nich mají k dispozici, ukládat do složky na OneDrive.

Lektor představí účastníkům online úložiště OneDrive a účastníci získávají praktickou zkušenost jako východisko pro svou výuku a týmovou spolupráci pedagogického sboru/třídy. Pro svou další práci ve

školy dostávají adresu pro registraci školy do služby Office 365 pro školy, která je školám poskytována zdarma <https://products.office.com/cs-cz/academic/office-365-education-plan>

Účastníkům je vysvětlena bezpečnost služby, garantovaná dostupnost služby (SLA) a šifrováním dat při jejich přenosu na OneDrive. Dále jim je ke službě uvedeno:

- Disk OneDrive (uvést výhodu přístupu ze školy i z domu, lze využít na mobilním zařízení, je možné ukládat různé typy souborů, jednotlivé soubory a složky lze sdílet s konkrétními spolupracovníky/žákem).
 - o Možné aktivity pro účastníky - vytvoření složky na disku, vytvoření dokumentu a jeho sdílení s účastníky pro získání návrhů na úpravy.

Lektor seznámí účastníky kurzu s informací, že pro školy je velikost disku OneDrive určena počtem účtů x 1 TB. Upozornit opět na základní omezení v tom, že je služba poskytována online. Vzhledem k častým dotazům ze strany správců školní sítě uvádí lokalizace datových center <https://products.office.com/cs-cz/business/office-365-trust-center-top-10-trust-tenets-cloud-security-and-privacy>

Všichni účastníci jsou vyzváni, aby do sdíleného poznámkového bloku přidali texty, obrázky, odkaz na internet apod. – učitel tak může poskytnout zpětnou vazbu pro žáky, doplnit vysvětlením své změny ve sdíleném dokumentu. Následně ve skupině diskutují edukační využití takového postupu ve třídě.

Jako další služba jsou účastníkům představeny Dokumenty Google. Lektor provede rychlou ukázkou (vhodné je vytvořit online dotazník s tabulkou pro sběr odpovědí od účastníků kurzu).

- Dokumenty Google (uvést výhodu přístupu ze školy i z domu, lze využít na mobilním zařízení, je možné ukládat různé typy souborů, jednotlivé soubory a složky lze sdílet s konkrétními spolupracovníky/žákem, školní administrátor může určovat, s kým mohou uživatelé soubory sdílet (globální oprávnění), přístup k souborům může udělit a odebrat kdykoliv vlastník, velmi důležitá je podpora formátu souborů.doc, .xls, .ppt a .pdf)
- Dokumenty Google zahrnují generování souborů typu dokument, tabulka, nákres, formulář, prezentace...
 - o Možné aktivity pro účastníky - tvorba min. 3 typů souborů, zkouší množství nástrojů, které v nich mají k dispozici, ukládají je do dříve připravené složky na Disku Google.

Všichni účastníci jsou vyzváni, aby do dokumentů přidali komentáře – učitele tak může poskytnout zpětnou vazbu pro žáky, doplnit vysvětlením své změny ve sdíleném dokumentu. Následně ve skupině diskutují edukační využití takového postupu ve třídě.

Jako již tradiční webové úložiště s nástroji pro „elektronickou kancelář“ představuje lektor službu Dropbox. Provede účastníky prostředím, shrne, že rovněž umožňuje uživateli ukládat a sdílet soubory a složky. Dropbox podporuje platformy Microsoft Windows, Mac OS, Linux, Android, iPhone, iPad a další. K dispozici je webové rozhraní služby, není tedy nutné nic instalovat do tabletu, stačí webový prohlížeč. K přihlášení lze využít účet Google, lektor upozorní, že tedy není nutné provádět novou registraci. Pro více informací odkáže na <https://www.dropbox.com/>, kde je rovněž k dispozici možnost využívání zdarma (úložiště s omezením datových přenosů za den).

Výsledným poznatkem této části výkladu je prokázání, že:

- cloudové služby nejsou závislé na typu zařízení a OS, pokud běží online a přistupujeme k nim pomocí prohlížeče
- není rozhodující, v jakých online aplikacích pracujeme, důležité je vědět, v jakém formátu a typu souboru budeme chtít poskytovat výstup naší práce
- zpravidla jsou dostupné pro školy a domácí použití zdarma.

Toto má zásadní dopad na nové možnosti využití ICT ve výuce, účastníci kurzu mají v této chvíli již dostatek informací, doporučení a nástrojů pro aplikování do své výuky.

4. blok - Počítač – nástroj kompenzace vad a poruch učení - 4 h
začlenění programů na odstraňování poruch učení do práce učitele

4. Počítač – nástroj kompenzace vad a poruch učení

Ozačlenění programů na odstraňování poruch učení do práce učitele se žákem
Ovolba platformy, mobility zařízení, způsobu využití

Lektor připomene ICT nástroje, které si skupina procházela při individualizaci výuky v úvodu kurzu. Pak přehledově uvádí základní DYS problémy, které ve škole zpravidla učitelé řeší a které by bylo možné specifickými ICT pomůckami zmírnit:

- Dyslexie – porucha čtení, která postihuje zejména správnost čtení, rychlost čtení a porozumění čtenému textu.
- Dysgrafie – porucha psaní, která postihuje úpravu písemného projevu, osvojování jednotlivých znaků a spojení písmeno – hláska
- Dysortografie – porucha pravopisu, která nezahrnuje gramatické chyby, ale specifické dysortografické chyby, např.: rozlišování dlouhých a krátkých samohlásek, sykavek, tvrdých a měkkých slabik apod.
- Dyskalkulie – porucha matematických schopností, postihuje matematické představy, operace s čísly, prostorové představy apod.

Doporučuje software, který je na českém trhu a v této oblasti velmi dobře používaný:

- Petit <http://www.petit-os.cz/>
- Jablko <http://www.jablko.cz/>

Pro úplnost informace přidává lektor seznam PPP našeho kraje, pro případnou konzultaci výběru ICT nástroje pro konkrétního žáka s SVP (Bruntál, Karviná, Ostrava, Opava) a Centrum pro odstraňování poruch viz také <http://www.msk.cz/cz/skolstvi/skolska-poradenska-zarizeni-40534/>

Ve druhé polovině této části kurzu proběhne prezentace účastníků, kteří zpracovali úkol připravit si aplikaci pro výuku, zpracovat metodický postup, ve kterém popíše vybranou aplikaci, jak ji zařadí do výuky, jak aplikace toto téma obohatí, jaké nové postupy použití ICT ve výuce učitelé nebo žáci umožní (popis na konci e-learningové části) resp. vytvořili nový výukový materiál využitím představených nástrojů.

Lektor společně s celou skupinou hodnotí edukační přínos prezentovaného nástroje, poskytují účastníkovi další tipy a doporučení do výuky.

E-learningová část - 4 h je tvořena:

- sadami výukových materiálů k jednotlivým kapitolám doplněných kontrolními otázkami a krátkými ověřovacími úlohami
- přípravou na výuku, její ověření ve výuce
- vypracování závěrečného úkolu a podkladů k prezentaci své práce.

E-learningová část

Oje tvořena sadami výukových materiálů k jednotlivým kapitolám doplněných kontrolními otázkami a krátkými ověřovacími úlohami
Opřipravou na výuku, její ověření ve výuce
Ovypracování závěrečného úkolu a podkladů k prezentaci své práce

Účastníkům jsou podrobně prezentovány jednotlivé části e-learningového prostředí kurzu. V souvislosti s tím je jim vysvětleno zadání samostatného úkolu - na základě kritického zhodnocení nabídky aplikací a digitálních učebních materiálů si účastník zvolí jeden a věnuje se přípravě názorné ukázky do vyučovací hodiny. Zpracovaný materiál je sdílen autorem se všemi účastníky kurzu, prezentován autorem a podroben společné diskusi v závěrečné části kurzu.

Úkol

Ovýtěb aplikace
Onázorná ukázka vlastní aplikace
Ometodický cíl
Očeho tím dosáhnu?
Oje nezbytné využití ICT?
Ov které oblasti/předmětu to má smysl?

Účastníkům je nasdílen projektový formulář pro zpracování výstupu je jim vysvětleno, jak přistupovat ke kritickému zhodnocení vyhledaných zdrojů informací. Je jim zadán úkol metodicky popsat zařazení aplikace nebo digitálního učebního materiálu do výuky - své případné dotazy konzultuje s lektorem.

Lektor se dohodne s účastníky na časovém intervalu (cca do 1 týdne), způsobu komunikace a rozsahu pomoci účastníkům při zpracování úkolu. Účastníci jsou předem seznámeni se způsobem hodnocení svých úkolů (např. 1-5 jako ve škole, 100-0 výše bodování, slovní hodnocení, skupinové hodnocení).

Účastník bude při zpracování úkolu reflektovat následující cíle:

- Čeho chci využitím výukového objektu ve výuce dosáhnout?
- Které činnosti v průběhu hodiny využití ICT ovlivní?
- Jak si ověřím, že jsem dosáhl(a) plánovaného výsledku?

Lektorem je účastníkům poskytnuto hodnocení a zpětná vazba, jak úkol splnili, co mohli řešit jinak, jak ještě mohli v tomto tématu obohatit výuku ve své VO/předmětu. Následně vyplní evaluační dotazník.

Ve všech částech vzdělávacího programu se předpokládá aktivní práce účastníků.